

posted by Willant on 16. jún 2008 - 1:15
14.02.2009 - posledná úprava článku.

[Gerecse](#) [1]

Je nevysoký málo členitý horský masív vznikol asi pred 230 miliónmi rokov. Jeho zvláštnosťou je že tektonické sily toto pohorie akosi obišli, dá sa povedať že ak navštívite pohorie prechádzate sa dodnes na nezmenenom vyschnutom dne pravekého mora Thetis...

Najviac je tu zastúpený Dachšteinský vápenec a dolomity, mierne naklonené horské bloky sa akoby zbíhali všetky smerom k Dunaju. Vďaka takmer mediteránnej klíme a minimu zrážok v tomto kúte krajiny je viac vápencových vrcholcov úplne obnažených bez akéhokoľvek rastlinstva.

Zápaná-Gerecse sa začína od obce Neszmély po mesto Tatabánya. Sú to typické rozsiahle vrcholce vyzierajúce akoby náhorné plošiny Nagy-Somlyó (424 m) Nagy-Dobó-hegy (426 m) Gorba-tető (505 m) Öreg-Kovács (556 m) Halyagos (443 m) Csúcsos-hegy (366 m).

Za mestom Tatabánya pohorie síce pokračuje ale z geografického hľadiska je to už súčasť pohoria Vértes. 330 metrový Nagy-Keseló slúži ako stupňovitý mramorový lom.

Vrchy Kőpíte (291 m) Les-hegy (235 m) patria do centrálnej časti pohoria pri obci Süttő Harasztheggye (185 m) Bersek-hegy (399 m) Pisznice (544 m) Bánya-hegy (460 m).

Obec je od nepamäti známa ťažbou mramoru po príchode Maďarov sem boli pozvaní a presídlení taliansky majstri kamenári ich rodové mená sa zachovali dodnes. Z dedinky použitý mramor zdobí takmer každú významnejšiu stavbu na území bývalého Uhorska.

Východná Gerecse sa začína pri bajótskom Starom Kameni (374 m) a pokračuje väčšími a menšími dolinkami až k Najvyššej hore Nagy-Gete (457 m) vrchné horniny sú v tomto okolí staré približne 200 milión rokov, sú pozostatkom morského dna Thetis. Typické sú vápencové pozostatky z triasu ako je napríklad Megalodus a Nummulites.

V tejto oblasti sa v neskorších prehistorických dobách vytváral aj bauxit a hnedé uhlie, bolo v dobe eocénu, tvorili sa v takzvaných morských zátokách a močaristých oblastiach.

V hornejších vápencových vrstvách sa zachovali aj tufové vrstvy ktoré zakonzervovali mnoho cenných prehistorických pozostatkov predchodcu človeka. Asi najcennejším náleziskom a múzeom je obec Vérteszölős. V článku Podunajsko bolo už spomenuté že vďaka geotermálnym procesom sa v poddajnom mäkkom mramore vytvorili geotermálne jaskyne, najznámejšou v tomto pohorí je jaskyňa Sátorkőpuszta. Materiál týchto hornín bol veľmi vhodný na takéto procesy. Zachováva a stráži sa tu mnoho takýchto miest. Stráženie myslím doslovne, oblasť Pisznice je uzatvorený prísne strážený objekt, na vstup je potrebné povolenie a doprovod. Rád by som to miesto videl a napísal o tom článok, možno sa mi to raz podarí...

Vďaka priepustnosti hornín je v tomto pohorí po celý rok veľmi sucho. Klíma je takmer mediteránneho charakteru. Tomuto s prispôsobili aj rastliny a živočíchy. Počas našich výletov sme prírodné pramene takmer nikde nevideli, jediný je pri saleziánskej osade Péliföldszentkereszt. Podľa legendy sa tu po Rimanoch prví usadili templársky rytieri. Dôvodom bol jediný na okolí bohatý zdroj vody a výborný výhľad z vrcholu jaskyne Jankovich. Podľa mňa je táto voda s porovnaním ostatných prameňov v pohorí Piliš nie veľmi chutná, no jednoznačne najlepšie vody nájdete v pohorí Börzsöny.

Chránená krajinná oblasť Gerecse má rozlohu 8617 hektárov s územnými celkami obcí Agostyán,

Gerecse

Zverejnené na Turisticko-informačná stránka Štúrova (<http://sturovo.com/drupal>)

Dunaalmás, Neszmély, Baj, Dunaszentmiklós, Lábatlan, Nyergesújfalu, Süttő, Szomód, Tardos, Tarján, Tatabánya, Vértesszőlős, és Vértestolna a Agostyánske arborétum.

V rámci tejto chánenej krajinnej oblasti je ešte prísne chránená a strážená oblasť Pisznice s rozlohou 417 ha.

Adresa zdroja (modified on 14.02.2009 - 22:51):<http://sturovo.com/drupal/content/gerecse>

Odkazy

[1] <http://sturovo.com/drupal/content/gerecse>